

Поддєрьогін А.М., Скочій С.В.

ФАКТОРНИЙ АНАЛІЗ ФОРМУВАННЯ ПРИБУТКУ ВИРОБНИЧОГО ПІДПРИЄМСТВА

У статті висвітлено результати факторного аналізу формування прибутку виробничого підприємства. Відображено аналіз динаміки показників фінансових результатів діяльності, структуру доходів і витрат операційної діяльності компанії, фактори впливу на валовий прибуток. Здійснено оцінку впливу на формування прибутку від реалізації обсягу реалізованої продукції, ціни реалізації, собівартості продукції, змін у структурі. Запропоновано заходи щодо ефективного управління прибутком аналізованого підприємства.

Ключові слова: *прибуток, ціна, виручка від реалізації продукції, собівартість, аналіз, фактор*

Поддєрегін А.Н., Скочій С.В.

ФАКТОРНИЙ АНАЛІЗ ФОРМИРОВАНИЯ ПРИБЫЛИ ПРОИЗВОДСТВЕННОГО ПРЕДПРИЯТИЯ

В статье отражены результаты факторного анализа формирования прибыли производственного предприятия. Отражено анализ динамики показателей финансовых результатов деятельности, структуру доходов и расходов операционной деятельности компании, факторы влияния на валовую прибыль. Осуществлена оценка влияния на формирование прибыли от реализации объема реализованной продукции, цен реализации, себестоимости продукции, изменений в структуре. Предложены меры по эффективному управлению прибылью предприятия.

Ключевые слова: *прибыль, цена, выручка от реализации продукции, себестоимость, анализ, фактор*

Poddyerogin A.M., Skochii S.V.

FACTOR ANALYSIS OF PRODUCTION COMPANY'S PROFIT MAKING

There are to analyze the different factors on the results of Production Company's profit making. The assessment of impact of sale prices on income formation, scope of sold products and prime cost is done. There are the analysis of dynamics of indicators of financial results of activity, structure of incomes and costs of operating activity of the company, factors of influence on gross profit. It is shown that the prime cost is the main factor influencing profit generation from the business activity of Production Company. Measures for the effective management of corporate profit are proposed.

Keywords: *profit, price, sales revenue, cost, analysis, factor*

Постановка проблеми. Прибуток є основним показником ефективності діяльності підприємства в умовах ринкової економіки. Він відіграє ключову роль у діяльності підприємства і соціально-економічного розвитку країни в цілому. Для підприємницької структури він одночасно є метою, результатом, стимулом, чинником економічної безпеки. Прибуток підприємства є джерелом власних фінансових ресурсів, необхідних для забезпечення фінансово-господарської діяльності. Нестача яких спричиняє створення та накопичення заборгованості, що може призвести до фінансової кризи і банкрутства як окремої компанії, так і галузі та країни в цілому.

Оскільки в даний час спостерігається зростання кількості збиткових підприємств, зростає потреба у дослідженні причинно-наслідкової залежності, пов'язаної із процесом формування прибутку підприємства, ефективністю його використання.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Процеси, що відбуваються у вітчизняній економіці, зумовлюють необхідність удосконалення методів, пов'язаних із розрахунками оцінки впливу факторів на формування прибутку підприємств.

Теоретичні та практичні аспекти класифікації факторів та їх вплив на фінансові результати підприємства розглянуті в працях таких науковців, як В.В. Баканов, М.Д. Білик, Л.Д. Буряк, Ф.Ф. Бутинець, В.І. Валусь, Л. Гапенські, І.В. Зятківський, М.І. Ковальов, М.Н. Крейніна, В.О. Мец, Є.В. Мних, А.М. Поддєрьогін, Р.С. Сайфулін, Г.В. Савицька, Ю.С. Цал-Цалко, А.В. Чупис, А.Д. Шеремет та ін.

Мета статті полягає у висвітленні результатів факторного аналізу формування прибутку на прикладі виробничого підприємства.

Викладення основного матеріалу. Всі процеси та явища господарської діяльності є взаємозв'язаними, взаємозалежними та взаємообумовленими. Тобто кожен результативний показник залежить від чисельних і різноманітних факторів. Тому вивчення та вимірювання впливу чинників на досліджуваний показник є важливим. Під факторним аналізом розуміють методику комплексного та системного вивчення та вимірювання впливу факторів на величину результативних показників [3, с.100].

Прибуток оцінює ступень досягнення кінцевої мети діяльності підприємства. На формування прибутку впливають об'єктивні процеси, які відбуваються в суспільстві, у сфері виробництва й розподілу валового внутрішнього продукту.

Прибуток формується під впливом великої кількості взаємозалежних чинників, що впливають на результати діяльності підприємства по-різному: одні – позитивно, інші – негативно. На формування абсолютної суми прибутку підприємств впливають: ефективність їх фінансово-господарської діяльності; сфера діяльності; галузь економіки; установлені законодавством умови обліку фінансових результатів.

Зміни в обсягах прибутку підприємств різних галузей економіки свідчать про складні процеси, що відбуваються в окремих галузях економіки і пов'язані зі зміною обсягів виробництва і реалізації продукції (робіт, послуг); зміною ефективності господарювання; розвитком ринкових відносин, ціноутворенням.

З точки зору автора, факторний аналіз операційного прибутку слід проводити у двох площинах:

перша – це зовнішнє середовище, під впливом якого факторні показники можуть істотно змінювати значення результативного показника;

друга – це внутрішнє середовище впливу на прибуток, яка прогнозує очікувані результати діяльності, створює певні індикатори майбутнього економічного стану підприємства (Рис.1).

Рис.1. Основні фактори впливу на операційний прибуток підприємства (розроблено автором)

Вплив факторів може бути розгорнуто за кожною складовою прибутку: всі фактори, які впливають на виручку від реалізації і собівартість реалізованої продукції, впливають також і на прибуток від реалізації, і на прибуток від звичайної діяльності до оподаткування.

При аналізі показників прибутку виділяються такі етапи:

1) надається оцінка динаміки прибутку в цілому та в розрізі окремих видів діяльності (операційна, інвестиційна, фінансова), визначається прибутковість окремих структурних підрозділів;

2) виконується факторний аналіз прибутку за видами діяльності: факторний аналіз прибутку від операційної діяльності, у тому числі факторний

аналіз валового прибутку; факторний аналіз прибутку від реалізації продукції (робіт, послуг); надається оцінка внутрішніх і зовнішніх резервів.

Узагальнена характеристика показників прибутку аналізованого підприємства ТОВ «Пак Україна» за 2016-2017 рр. наведена табл.1

Таблиця 1

**Аналіз динаміки показників фінансових результатів діяльності
ТОВ «Пак Україна» за 2016-2017 рр., млн.грн.**

Стаття	Код рядка	2016	2017	Відхилення 2017/2016	
				млн.грн.	%
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1 056	1 482	426	40,3
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	-724	-991	267	36,9
Валовий: прибуток	2090	332	491	159	47,8
Адміністративні витрати	2130	-34	-35	1	2,4
Витрати на збут	2150	-52	-71	19	36,0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	250	374	123	49,2
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	237	370	134	56,4
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-43	-66	24	55,5
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	194	304	110	56,6

Проаналізувавши вище динаміку валового прибутку, ми дійшли висновку, що на підприємстві відбулося зростання прибутку у порівнянні з попереднім роком на 47,8% та склав 491 млн.грн. у 2017 році, а чистий прибуток - на 56,6% та склав 304 млн.грн.

Також слід відмітити, що чистий дохід збільшився на 40,3% при зростанні валового прибутку на 47,8%, тобто темп приросту витрат на виробництво реалізованої продукції є нижчим за темп приросту доходу підприємства. У звітному періоді також знизилась інші операційні доходи та витрати. Адміністративні витрати, витрати на збут, інші операційні витрати у порівнянні із попереднім роком зросли на 2,4%, 36,0%, 35,5% відповідно, на загальну суму 35 млн.грн., що, крім всього іншого, пов'язано із збільшенням

обсягу реалізованої продукції (зросли витрати на митне оформлення вантажів, витрати на ліцензії та роялті тощо).

Після оцінки динаміки прибутку від операційної діяльності необхідно провести аналіз його структури. Але перед цим доцільно проаналізувати структуру доходів і витрат, понесених для отримання цих доходів, адже у ході їх порівняння й визначаються фінансові результати. Аналіз структури та динаміки доходів і витрат від операційної діяльності свідчить про доцільність здійснених витрат у порівнянні з отриманими доходами. Для оцінки структури доходів, витрат та фінансових результатів також використаємо дані Звіту про фінансові результати і складемо наступну аналітичну таблицю 2.

Таблиця 2

Аналіз структури доходів від операційної діяльності

ТОВ «Пак Україна» за 2016-2017 рр., млн.грн.

Стаття	2016		2017		Відхилення в структурі 2017/2016, %
	сума	пит.вага, %	сума	пит.вага, %	
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	1 056	96,9	1 482	99,5	2,6
Інші операційні доходи	23	2,1	1	0,0	-2,1
Інші фінансові доходи	9	0,8	2	0,1	-0,6
Інші доходи	2	0,2	4	0,3	0,1
ВСЬОГО	1 090	100	1 489	100	0

Аналіз даних про доходи підприємства у 2017 році свідчить про їх позитивну динаміку у порівнянні із попереднім роком. Також відбулися незначні структурні зрушення у 2017 році, зокрема інші операційні доходи стали займати в структурі доходів на 2,1% менше у зв'язку тим, що фактично відбулася рекласифікація при реалізації зворотних відходів (їх додатково обробляють (переплавляють) і продають вже як товар, тому відображають не в Інших, а у як товар). Разом з цим найбільшу питому вагу в структурі доходів від операційної діяльності займає дохід від реалізації продукції (майже 97% у 2016 році, та 99,5% - за 2017 рік).

Аналіз структури витрат проведемо в табл.3.

Таблиця 3

**Аналіз структури витрат операційної діяльності
ТОВ «Пак Україна» за 2016-2017 рр., млн.грн.**

Стаття	2016		2017		Відхилення в структурі 2017/2016, %
	сума	пит.вага, %	сума	пит.вага, %	
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	724	80,8	991	83,6	2,8
Адміністративні витрати	34	3,8	35	2,9	-0,9
Витрати на збут	52	5,8	71	6,0	0,2
Інші операційні витрати	18	2,1	12	1,0	-1,1
Фінансові витрати	11	1,2	9	0,8	-0,4
Інші витрати	14	1,6	0	0,0	-1,5
Витрати (дохід) з податку на прибуток	42	4,8	66	5,6	0,8
ВСЬОГО	896	100,0	1 185	100,0	0,0

Виходячи із розрахунків таблиці 3, на підприємстві відбулося зростання витрат операційної діяльності та деякі зміни в структурі. Зокрема, частка собівартості реалізованої продукції зросла на 2,8% в структурі та зниження частки інших операційних витрат на 1,1% в структурі (за рахунок рекласифікації, описаної вище). Наведену структура витрат відповідає структурі доходів.

Таблиця 4

**Структурний аналіз операційних витрат
ТОВ «Пак Україна» за 2016-2017 рр., млн.грн.**

Групи операційних витрат	Сума		Структура, %		Відхилення 2017/2016		
	2017	2016	2017	2016	Абсолютні	Відносні, %	Стр., пункти
Матеріальні затрати	683	526	77,0	77,9	157	29,8	-0,9
Витрати на оплату праці	58	43	6,6	6,3	15	36,8	0,3
Відрахування на соціальні заходи	10	7	1,2	1,1	3	37,9	0,1
Амортизація	19	16	2,1	2,3	3	21,2	-0,2
Інші операційні витрати	116	83	13,1	12,3	33	39,7	0,8
Разом	887	675	100	100	212	31,0	X

У звітному періоді операційні витрати зросли порівняно з 2016 роком на 31% (212 млн.грн.), але суттєвих змін в структурі витрат не відбулося. Найбільшу питому вагу у структурі операційних витрат займають матеріальні витрати (77,0-77,9 %), що свідчить про високу матеріаломісткість операційної діяльності.

Проведемо аналіз структури фінансових результатів та оцінку структурних зрушень, а також визначимо питому вагу, яку займає валовий прибуток та прибуток від операційної діяльності у загальному прибутку досліджуваного підприємства в таблиці 5.

Таблиця 5

**Аналіз структури фінансових результатів
ТОВ «Пак Україна» за 2016-2017 рр., млн.грн.**

Стаття	2016		2017		Відхилення в структурі 2017/2016, %
	сума	пит.вага, %	сума	пит.вага, %	
Фінансовий результат від звичайної діяльності	237	100,0	370	100,0	0,0
- від операційної діяльності	250	105,8	374	100,9	-4,8
- від іншої звичайної діяльності	-3	-1,3	6	1,6	3,0
- від фінансової діяльності	-10	-4,4	-9	-2,5	1,9
Фінансовий результат від надзвичайної діяльності	0	0,0	0	0,0	0,0
Фінансовий результат до оподаткування	237	100	370	100	0

За даними табл. 5 основну частку в загальному прибутку підприємства займає прибуток від операційної діяльності. Підприємство також отримувало доходи та понесло витрати від фінансової, інвестиційної діяльності.

Отже, основне джерело одержання прибутку ТОВ «Пак Україна» в аналізованому періоді була саме операційна діяльність. Прибуток від операційної діяльності у досліджуваному періоді зріс на 49,6% (224 млн.грн.), що є позитивним явищем та свідчить про підвищення ефективності управління господарською діяльністю підприємства загалом.

Головним джерелом формування валового прибутку є основна діяльність підприємства, з метою здійснення якої воно створене. Характер цієї діяльності визначається специфікою галузевої приналежності підприємства. Її основу складає виробничо-комерційна діяльність, яка доповнюється фінансовою і інвестиційною діяльністю. Саме показники основної діяльності підприємства використовуються для оцінки виконання програми виробництва і розрахунку завантаження виробничих потужностей [5, с. 20].

Важливішою метою аналізу валового прибутку є виявлення резервів його збільшення, що здійснюється за допомогою факторного аналізу.

Факторний аналіз формування валового прибутку представляє собою сукупність статистичних даних, на основі яких здійснюється оцінка собівартості продукції, аналізується ефективність використання потенціалу підприємства, виявляються проблеми, пов'язані з виробництвом продукції.

Факторний аналіз прибутку також виступає інструментом за допомогою якого можливе прийняття управлінських рішень. Підприємство, в свою чергу, враховує дані аналізу і може коригувати стратегію своєї діяльності, залучати позиковий капітал, який є необхідним в сучасних ринкових умовах для ефективної діяльності організації.

Факторний аналіз прибутку здійснюється на основі методу ланцюгових підстановок. Це є технічним способом аналізу, що застосовується для визначення впливу різних факторів на об'єкт дослідження

На величину прибутку від реалізації продукції впливають зміна обсягу реалізації, зміна структури реалізації, зміна відпускних цін реалізації продукції, зміна цін на сировину, матеріали, інші ресурси.

Обсяг реалізації продукції може справляти позитивний і негативний вплив на прибуток. При збільшенні обсягів реалізації рентабельної продукції прибуток пропорційно зростає. Якщо продукція нерентабельна (збиткова), то із збільшенням обсягу реалізації відбувається зменшення прибутку від реалізації рентабельної продукції.

Структура товарної продукції також може по-різному впливати на суму прибутку. Якщо збільшиться частка рентабельніших видів продукції в загальному обсязі її реалізації, загальна сума прибутку зростає, і навпаки – при зростанні частки нерентабельної продукції загальна сума прибутку зменшиться.

Собівартість та прибуток – обернено-пропорційні: зниження собівартості призводить до відповідного зростання суми прибутку і навпаки.

Ціни реалізації та розмір прибутку перебувають у прямо-пропорційній залежності – зростання цін приносить зростання прибутку.

Для аналізованого підприємства слід враховувати особливість – до складу виручки від реалізації входить три групи товарів:

1. Безпосередньо готова продукція банку алюмінієва трьох розмірів (0,5л, 0,33 л, 0,33 л фіт) (далі – ГП);
2. Готова продукція з давальницької сировини (далі – ДС);
3. Інші товари та послуги (в основному, товари для перепродажу (кришка для банок) переплавлені зворотні технологічні відходи) (далі – ПІ).

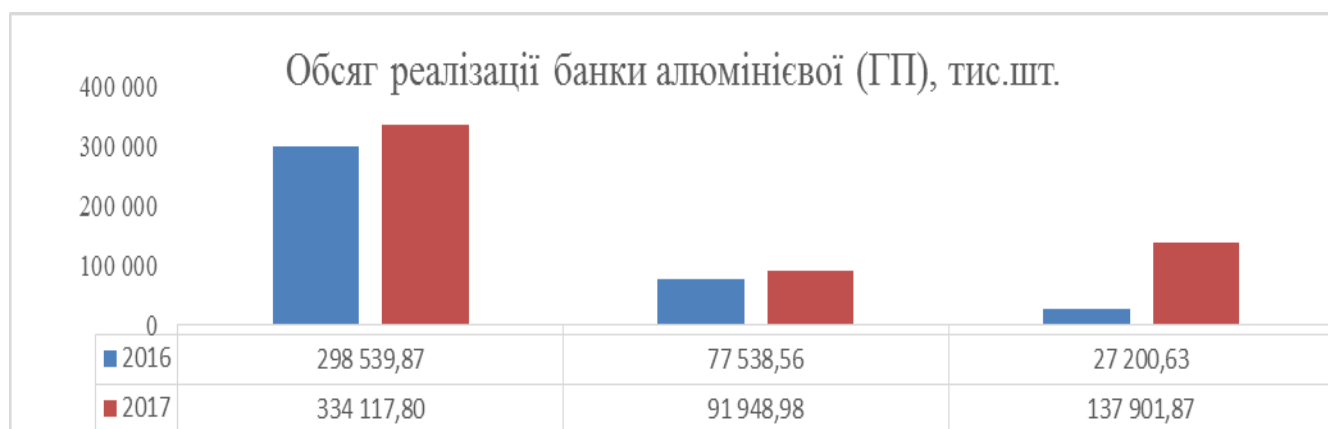

Рис.2. Обсяг реалізації банки алюмінієвої (ГП), тис.шт.

Вплив окремих чинників на зміну валового прибутку досліджуваного підприємства розрахуємо за методикою, наведено нижче. Результати факторного аналізу представлені в табл. 6.

1. Розрахунок загальної зміни валового прибутку (ΔP):

$$\Delta P = P_1 - P_2 = \Sigma \Delta P_i \quad (1)$$

де ΔP – зміна прибутку від реалізації продукції за аналізований період;

P_1 – прибуток звітного року;

P_2 – прибуток минулого року;

i – фактори, що впливають на величину прибутку.

2. Вплив на прибуток відпускних цін на реалізовану продукцію (ΔP_1):

$$\Delta P_1 = N^{P_1} - N^{P_{1,0}} = \sum p_1 q_1 - \sum p_0 q_1 \quad (2)$$

де $\sum p_1 q_1$ – реалізація у звітному році в цінах звітнього року;

$\sum p_0 q_1$ – реалізація у звітному році в цінах минулого року;

p – ціна продукції;

q – кількість продукції.

3. Вплив на прибуток змін в обсязі реалізованої продукції (ΔP_2):

$$\Delta P_2 = P_0 k_1 - P_0 = P_0 (k_1 - 1) \quad (3)$$

де k_1 – коефіцієнт зростання обсягу реалізації продукції у відпускних цінах,

визначається за формулою:

$$k_1 = N_{1,0} / N_0, \quad (4)$$

де P_0 – прибуток, одержаний у минулому році, у цінах і за собівартістю минулого року;

$N_{1,0} = \sum p_0 q_1$ – реалізація у звітному році в цінах минулого року;

$N_0 = \sum p_0 q_0$ – реалізація у минулому році в цінах минулого року;

p – ціна продукції;

q – кількість продукції.

4. Вплив на прибуток змін у структурі реалізованої продукції (ΔP_3):

$$\Delta P_3 = P_{1,0} - P_0 k_1 \quad (5)$$

де $P_{1,0}$ – прибуток, одержаний від фактично реалізованої продукції у звітному році у цінах і за собівартістю минулого року;

P_0 – прибуток, одержаний у минулому році, у цінах і за собівартістю минулого року.

5. Вплив на прибуток собівартості продукції (ΔP_4):

$$\Delta P_4 = S_{1,0} - S_1 \quad (6)$$

де S_1 – фактична собівартість реалізованої продукції;

$S_{1,0}$ - фактична собівартість реалізованої продукції за звітний рік у цінах і тарифах минулого року.

Таблиця 6

**Результати факторного аналізу прибутку
ТОВ «Пак Україна» за 2016-2017 рр., млн.грн.**

Групи товарів	Вплив на прибуток відпускних цін на реалізовану продукцію (ΔP_1):	Вплив на прибуток змін в обсязі реалізованої продукції (ΔP_2):	Вплив на прибуток собівартості продукції (ΔP_4):	Зміна всього прибутку від реалізації продукції
0,33 л	-1,7	7,5	-0,9	4,9
0,33F л	-2,6	43,0	-6,1	34,3
0,5 л	36,8	23,0	-5,9	53,9
ДС	5,5	40,1	-1,6	44,0
ТІ	0,0	21,7	0,0	21,7
РАЗОМ	38,0	135,2	-14,4	158,8

Щодо впливу факторів, то максимальний вплив на зміну (зростання) валового прибутку відіграють зміни в обсягах реалізації. Так, зміна обсягу реалізації готової продукції з 2016 року по 2017 рік на 130,6 млн.шт. принесла підприємству додаткові 73,5 млн.грн., а зростання переробки давальницької сировини на 149 млн.шт. збільшило валовий прибуток на 40,1 млн.грн. Загалом зростання обсягу реалізації у 2017 році принесло підприємству додаткові 135,5 млн.грн. валового прибутку.

На зміну обсягу реалізації продукції впливають наступні зміни: обсягу виробництва, залишки нереалізованої продукції, частки прибутку в ціні продукції (рентабельність продукції).

Зміни обсягу виробництва, залишків нереалізованої продукції впливають не тільки на обсяг реалізації продукції, а й на собівартість, оскільки змінюються умовно-постійні витрати (за зміни обсягу виробництва продукції); витрати на зберігання продукції, інші витрати (за зміни залишків нереалізованої продукції).

Істотний вплив на обсяг реалізації, а також і на прибуток від реалізації справляє розмір прибутку, що включається в ціну виробів. За умов формування ринкової економіки державне регулювання рентабельності продукції, як правило, вже не спостерігається. Тому створюється можливість збільшення

прибутку підприємств за рахунок збільшення його частки в ціні окремих виробів. Цьому сприяє недостатня конкуренція, монопольне становище окремих підприємств у виробництві та реалізації багатьох видів продукції.

Отже, спроможність підприємств впливати на обсяг прибутку від реалізації, змінюючи обсяги виробництва продукції, залишки нереалізованої продукції, її рентабельність, є досить суттєвою [5, с.27].

За рахунок зростання відпускних цін на реалізовану продукцію валовий прибуток збільшився у 2017 році, порівняно з базовим 2016 на 38,0 млн.грн. Єдиний фактор, який вплинув на валовий прибуток негативно – зростання собівартості продукції. Але негативний вплив цього фактору був нижчий, ніж позитивний вплив всіх інших.

Щодо впливу зміни структури продажів, слід відмітити, що вся продукція має приблизно однаковий півень рентабельності і зміни відбувалися без різких змін структури. Тобто, зростання обсягів реалізації готової продукції та переробки давальницької сировини очікувано зумовило зростання продажів товарів (кришки для банок алюмінієвих) та утворення і реалізацію перероблених зворотних відходів Тому, зміна структури продажів суттєво не вплинула на зміну валового прибутку.

Таким чином, за результатами факторного аналізу ми оцінили якість прибутку. Якість прибутку від основної діяльності можна оцінити як високу так як його збільшення зумовлене зростанням обсягу продажів, та суттєво повільнішим зростанням собівартості продукції у порівнянні з ростом доходів.

Після проведення аналізу та визначення позитивних або негативних факторів, які вплинули на прибуток підприємства, необхідно з'ясувати резерви зростання прибутку від різних видів діяльності.

Так, за розрахунками, представленими вище, резерви росту прибутку ТОВ «Пак Україна» від операційної діяльності складають 35,5 млн. грн., а прибутку від реалізації продукції – 158,8 млн.грн. Загальна величина виявлених резервів підвищення прибутку підприємства сягнула більш ніж 194 млн. грн.

Отже, збільшення прибутку можливе за рахунок:

- нарощення обсягів виробництва і реалізації товарів;
- здійснення заходів щодо підвищення продуктивності праці працівників;
- оптимізація витрат на виробництво продукції;
- застосуванні обґрунтованої цінової політики, оскільки на ринку діють переважно вільні (договірні) ціни;
- обґрунтованої побудови договірних відносин з постачальниками, посередниками, покупцями;
- покращення системи маркетингу на підприємстві, взаємодії відділів збуту і виробничих відділів в площині «замовлення клієнта – запуск продукції у виробництво»;
- постійного проведення досліджень ринку, поведінки споживачів і конкурентів.

Очевидно, що хоча б часткова реалізація вказаних заходів буде сприяти подальшому покращенню фінансового стану ТОВ «Пак Україна» в найближчій перспективі.

Висновки. Різні фактори відіграють різну роль і мають неоднакове значення для зростання прибутку підприємства. В цілому можна відмітити, що всі чинники, які впливають на прибуток, є важливими для ефективного функціонування підприємства. Тільки з їх допомогою підприємство може одержати максимальний прибуток, але важливим фактором є виробництво товарів високої якості задля максимально повного задоволення потреб споживача. Тому підприємство повинно вміти управляти прибутком. А для цього необхідно розробити механізм організаційно-економічного впливу факторів на його виробничо-фінансові результати.

Список джерел:

1. Бланк И.А. Финансовый менеджмент: учебный курс / И.А. Бланк . – [2-е изд.]. – К .: Эльга, Ника-Центр, 2004. – 656 с.

2. Ганжа Ю.В. Міжнародна практика факторного аналізу прибутку підприємства / Ю.В. Ганжа // Економіка та держава. – 2007. – № 4. – С.35-36.
3. Економічний аналіз: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. За ред. проф. Ф.Ф. Бутинця. – Житомир: ПП “Рута”, 2003. – 680 с.
4. Корінев В.Л. Дослідження впливу ціни на прибутковість діяльності підприємства / В.Л. Корінев // Актуальні проблеми економіки. – 2005. – № 2. – С.92-98.
5. Методичні рекомендації оцінки впливу змін економічних факторів на результативні показники прибутку, рентабельності виробництва і реалізації продукції (робіт, послуг) / Григор Н.М., Крехівський О.В., Ніколаєнко Н.Л., Байдаченко Т.Г., Тарасова А.І., Чернопащенко М.С. – К.: ДП ДІКТЕД, 2007. – 140с.
6. Полещук І.Ф. Особливості факторного аналізу прибутковості підприємства // Полещук І.Ф., Волощук Ю.В., Галкіна І.В. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: – <http://intkonf.org/kpedn-poleschuk-ifvoloschuk-yuv-galkina-iv-osoblivosti-faktornogo-analizupributkovosti-pidpriemstva>.
7. Поддєрьогін А.М. Фінансовий менеджмент [Текст]: Підручник / Кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А.М. Поддєрьогіна. – К.: КНЕУ, 2015. – 536 с.

Поддєрьогін А.М. – кандидат економічних наук, професор кафедри корпоративних фінансів і контролінгу ДВНЗ Київський національний економічний університет ім. В.Гетьмана (м. Київ)

Скочій С.В. – здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти Інституту бізнес-освіти ДВНЗ Київський національний економічний університет ім. В.Гетьмана (м. Київ)